

Prif noddwyr:

Trymps strydoedd

Newid dy siwrne, newid dy gymdogaeth

Amcanion

Dysgu am yr ymyriadau sy'n gallu gwneud teithio llesol yn fwy diogel a mwy pleserus i bawb yn y gymdogaeth leol.

Cynllun sesiwn

Torrwch y cardiau trymps strydoedd allan a rhowch set i bob disgybl neu bob grŵp o ddisgyblion.

Gweithiwch drwy'r gweithgareddau ar y canllaw proc i'r athro. Ar gyfer pob senario, anogwch y disgyblion i ddewis pa gardiau trymps strydoedd y maen nhw'n teimlo sydd fwyaf addas.

Estyniad

Dangoswch y dangosydd stryd iach i'r disgyblion, ar gyfer asesu'r ardal gyfagos i'ch ysgol a thrafodwch sut gellid gwella'r gymdogaeth leol.

Os hoffech gynnal archwiliad llawn o'r ardal o amgylch yr ysgol, ac i annog disgyblion i greu manifestio ar gyfer gwneud eu strydoedd yn fwy diogel ac yn wyrddach, gallwch

[lawrlwytho ein hadnoddau Arolwg Mawr ein Stryd.](#)

Amser

30–45 munud

Adnoddau angenrheidiol

Cardiau trymps strydoedd

Siswrn

Gweithgaredd unigol/grŵp

Y ddau

Meysydd dysgu a phrofiad Cwricwlwm i Gymru

- Dyniaethau
- Mathemateg a Rhifedd

Trymps strydoedd

Newid dy siwrne,
newid dy gymdogaeth

Prif noddwr:

Gweithgareddau trymps strydoedd

Gweithgaredd 1: Mae eich cyngor lleol eisiau ichi greu cynllun sy'n gyfeillgar i gerdded / beicio ar gyfer yr ardal o amgylch eich tŷ.

Dewiswch bum cerdyn lle mae'r sgôr 'cyfeillgar i gerdded / beicio' yn adio i roi sgôr o fwy na 40.

Rydych chi'n darganfod mai dim ond sgôr 'cost' o chwech sydd gennych i'w wario i gyd (££££££). Oes angen i chi newid eich syniadau? A fydd eich cynllun yn well neu'n waeth?

Gweithgaredd 2: Crëwch gynllun sy'n gyfeillgar i gerdded / beicio ac yn gyfeillgar i geir.

Dewiswch bum cerdyn lle mae'r sgôr 'cyfeillgar i gerdded / beicio' a'r sgôr 'cyfeillgar i geir' ill dau yn adio i roi sgôr o i 35 yr un. A yw'r cynllun cystal â'r cynllun cerdded / beicio yn unig yng Ngweithgaredd 1?

Gweithgaredd 3: Y cynllun nesaf yw gwneud eich stryd mor ddiogel â phosibl. Dyluniwch gynllun trwy ddewis pedwar cerdyn lle mae'r sgôr 'diogelwch' yn 9 neu 10. Pa un rydych chi'n ei ddewis?

Gweithgaredd 4: Allwch chi wneud rhywbeth yn gyflym, yn hawdd AC yn rhad? Dewiswch bedwar cerdyn lle mae'r sgôr 'cyflym a hawdd i'w wneud' yn adio i 25 neu fwy, a'r gost yn ddim mwy na sgôr 'cost' o bump (£££££).

Gweithgaredd 5: Beth yw'r sgôr 'hwyl' mwyaf y gallwch chi ei gael? Dewiswch bum cerdyn gyda ffactor 'hwyl' sy'n adio i roi sgôr o 35 neu fwy.

Gweithgaredd 6: Gwnewch eich stryd mor ddeniadol â phosib. Pa bum cerdyn fydddech chi'n eu dewis sydd â gwerth 'atyniadol' yn adio i roi sgôr o 35 neu fwy?

Gweithgaredd 7: Dewiswch y pum cerdyn gorau a fyddai'n gwneud y cynllun gorau ar gyfer eich cymdogaeth. Gofynnwch i oedolyn ddewis ei gynllun delfrydol. Dewch i gael sgwrs am y gwahaniaethau a pham mae pob un ohonoch chi'n meddwl y byddai'ch un chi yn well. Pwy all argyhoeddi'r llall mai eu cynllun yw'r gorau?

Gweithgaredd 8: Nawr, ewch ati i chwarae gêm o trymps.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Llwybrau beicio

Goleuadau traffig

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	10
Car-gyfeillgar	6
Hwyliog.....	7
Cyflym a hawdd	2
Deniadol	7
Diogel	9
Cost.....	£££££

Mae'r rhain yn rhoi lle i bobl feicio'n ddiogel, ac yn annog mwy o bobl i feicio. Ond maen nhw'n cymryd lle ar y ffordd oddi wrth geir.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	7
Car-gyfeillgar	8
Hwyliog.....	2
Cyflym a hawdd	3
Deniadol	3
Diogel	8
Cost.....	£££££

Mae'r rhain yn gorfodi traffig i stopio a chaniatáu i bobl groesi'n ddiogel. Mae pobl yn eu deall, ond nid dynt bob amser wedi'u gosod yn y lleoliadau sy'n gyfleus inni.

Culhau ffyrdd

Parciau chwarae ar y stryd

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	5
Hwyliog.....	4
Cyflym a hawdd	4
Deniadol	6
Diogel	8
Cost.....	£££

Mae ffyrdd mwy cul yn golygu mwy o le i bobl ar y palmant. Rhaid i draffig fynd yn arafach, un car ar y tro, gan wneud pethau'n fwy diogel.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	4
Hwyliog.....	10
Cyflym a hawdd	2
Deniadol	9
Diogel	9
Cost.....	£££

Mae'r rhain yn agor y stryd i bobl chwarae. Weithiau mae traffig yn cael pasio o hyd, ond mae'n mynd yn arafach oherwydd bod gyrwyr yn gwybod bod plant o gwmpas.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Cau strydoedd

Gwahardd parcio ar y palmant

✂

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	10
Car-gyfeillgar	0
Hwyliog.....	10
Cyflym a hawdd	7
Deniadol	8
Diogel	10
Cost.....	£

Mae cau strydoedd i geir dros dro yn golygu y galli di chwarae'n ddiogel, neu gael parti stryd. Gall hyn helpu pobl i feithrin ymdeimlad o gymuned.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	7
Car-gyfeillgar	7
Hwyliog.....	3
Cyflym a hawdd	8
Deniadol	3
Diogel	9
Cost.....	£

Mae hyn yn creu mwy o le ar y palmant, ac yn arbennig yn helpu pobl gyda chadeiriau olwyn, cymhorthion symudedd neu fygis. Ond mae rhai gyrwyr yn poeni y gallai eu ceir gael eu taro.

Meinciau

Croesfannau sebra

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	5
Hwyliog.....	7
Cyflym a hawdd	7
Deniadol	9
Diogel	8
Cost.....	££

Mae meinciau'n cynnig lle diogel i eistedd, gan annog pobl i dreulio mwy o amser ar y stryd. Mae rhai pobl o'r farn eu bod yn annog ymddygiad gwrthymdeithasol.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	6
Car-gyfeillgar	8
Hwyliog.....	3
Cyflym a hawdd	4
Deniadol	6
Diogel	7
Cost.....	££££

Mae'r rhain yn rhoi lle diogel i groesi'r ffordd. Nid oes rhaid i geir stopio bob amser, fel goleuadau traffig, ond rhaid iddynt stopio pan fydd rhywun yn aros i groesi.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Sustrans yw'r elusen sy'n ei gwneud yn haws i bobl gerdded a beicio. Mae Sustrans yn elusen gofrestrig yn y DU rhif 326550 (Cymru a Lloegr) SC039263 (Yr Alban).
Fotograffau: Sustrans, heblaw Arwyddion ffyrdd: Chandra Prasad/Sustrans

Coed

Arwyddion ffyrdd

✂	Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
	Car-gyfeillgar	7
	Hwyliog.....	7
	Cyflym a hawdd	8
	Deniadol	10
	Diogel	8
	Cost.....	£

Mae coed yn creu rhwystr naturiol i draffig, ond maen nhw'n gallu mynd yn wyllt a chreu rhwystrau os na chânt eu rheoli. Weithiau mae gwreiddiau'n cracio'r palmant a'r ffordd, sy'n ei gwneud yn anodd i gerddwyr a beicwyr.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	5
Car-gyfeillgar	9
Hwyliog.....	2
Cyflym a hawdd	7
Deniadol.....	4
Diogel	5
Cost.....	££

Mae'r rhain yn dweud wrth yrwyr sut i ymddwyn. Ond maen nhw mor gyffredin, mae gyrwyr weithiau'n eu hanwybyddu. Nid yw arwyddion o reidrwydd yn newid ymddygiad heb bethau eraill fel twmpathau cyflymder.

Croesfannau teigr

Rhwystrau gosod

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	7
Hwyliog.....	8
Cyflym a hawdd	6
Deniadol	8
Diogel	8
Cost.....	££

Mae'n bosibl gwneud croesfannau sebra yn fwy diddorol a hwyliog. Mae traffig yn aml yn mynd yn arafach oherwydd ei fod yn wahanol, gan ei gwneud yn fwy diogel yn gyffredinol.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	6
Hwyliog.....	3
Cyflym a hawdd	5
Deniadol.....	6
Diogel	7
Cost.....	££

Mae'r rhain yn creu troadau yn y ffordd sy'n arafu traffig. Yn aml, dim ond un car all fynd drwyddynt ar y tro, gan ei gwneud hyd yn oed yn fwy diogel i bawb.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Planwyr

Twmpathau cyflymder

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	6
Hwyliog.....	7
Cyflym a hawdd	8
Deniadol	9
Diogel	9
Cost.....	££

Mae'r rhain yn gwneud stryd yn fwy naturiol. Gellir eu defnyddio ochr yn ochr â therfynau 20mya i arafu traffig a gwneud y stryd yn fwy diddorol.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	7
Car-gyfeillgar	5
Hwyliog.....	3
Cyflym a hawdd	3
Deniadol	4
Diogel	8
Cost.....	££££

Mae'r rhain yn arafu traffig oherwydd bod gyrwyr cerbydau'n teimlo'r twmpathau wrth yrru drostynt. Mae rhai gyrwyr yn meddwl bod twmpathau yn gwneud drwg i'w ceir, ond mae hyn oherwydd eu bod yn gyrru'n rhy gyflym drostyn nhw.

Strydoedd unffordd

Estyniadau palmant ar gorneli

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	7
Car-gyfeillgar	6
Hwyliog.....	3
Cyflym a hawdd	3
Deniadol	5
Diogel	7
Cost.....	£££

Trwy wneud strydoedd yn unffordd, mae'n bosibl gwneud lle i bethau eraill, fel llwybrau beicio a phalmentydd mwy. Dim ond i un cyfeiriad y mae angen edrych cyn croesi'r ffordd, gan ei gwneud hi'n haws ac yn fwy diogel.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	7
Hwyliog.....	4
Cyflym a hawdd	3
Deniadol	8
Diogel	8
Cost.....	£££

Mae'r rhain yn atal gyrwyr rhag torri ar draws corneli a chyflymu rownd troadau, gan fod yn rhaid iddynt arafu. Mae mwy o le i gerddwyr, sy'n gallu gweld a chael eu gweld yn well.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Celf stryd

"Parklets"

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	8
Hwyliog.....	9
Cyflym a hawdd	10
Deniadol	9
Diogel	7
Cost.....	£

Gall hyn fywiogi'r stryd, ychwanegu lliw, a dangos hunaniaeth ardal leol. Gellir ei ddefnyddio i gyfleu neges. Ond mae rhai pobl o'r farn ei fod yn wrthgymdeithasol ac yn flêr.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	3
Hwyliog.....	9
Cyflym a hawdd	9
Deniadol	8
Diogel	8
Cost.....	£

Mae'r rhain yn troi lle parcio ceir yn fan y gall pobl ei fwynhau. Gallai gynnwys seddi, a gardd fach. Ond byddai'n well gan rai pobl ddefnyddio'r lle i barcio eu ceir.

Parthau 20mya

Paentio'r stryd

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	7
Hwyliog.....	6
Cyflym a hawdd	4
Deniadol	5
Diogel	9
Cost.....	££££

Pe bai traffig yn symud ar gyflymdra o 20mya, fe fyddai llai o ddamweiniau, a rheiny'n llai difrifol. Ond mae rhai pobl o'r farn bod gyrwyr yn cael eu temtio i fynd yn gyflymach, ac nad yw pobl mor wylidwrs.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	8
Car-gyfeillgar	8
Hwyliog.....	10
Cyflym a hawdd	9
Deniadol	10
Diogel	8
Cost.....	£

Mae paentio stryd yn gwneud iddi edrych yn ddi-ddorol. Gall y broses gynnwys trigolion lleol, gan greu ymdeimlad o gymuned. Fodd bynnag, gydag amser gall fynd i ddechrau edrych yn hen ac yn flêr.

Trymps strydoedd

Prif noddwr:

Sustrans yw'r elusen sy'n ei gwneud yn haws i bobl gerdded a beicio. Mae Sustrans yn elusen gofrestrig yn y DU rhif 326550 (Cymru a Lloegr) SC039263 (Yr Alban).
 Ffotograffau: Sustrans, heblaw Mannau parcio beiciau: Chris Foster; Camerâu cyflymder: Andrew Dunn, www.andrewdunnphoto.com; Hidlyddion: J Bewley/photoj

Mannau parcio beiciau

Camerâu cyflymder

✂

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	10
Car-gyfeillgar	5
Hwyliog.....	7
Cyflym a hawdd	9
Deniadol	8
Diogel	7
Cost.....	£

Mae'r rhain yn rhoi lle i barcio beiciau, sy'n dangos croeso i feicwyr. Mae pobl ar feiciau'n fwy tebygol o ymweld, ac felly'n fwy tebygol o wario eu harian yn y siopau lleol.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	6
Car-gyfeillgar	4
Hwyliog.....	0
Cyflym a hawdd	4
Deniadol.....	1
Diogel	7
Cost.....	££££

Mae gyrwyr yn gwybod bod yn rhaid iddynt arafu wrth gamerâu er mwyn osgoi dirwy. Mae rhai pobl o'r farn fod hyn yn ei gwneud yn llai diogel gan fod gyrwyr yn arafu a chyflymu eto.

Hidlyddion

Ynysoedd traffig

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	9
Car-gyfeillgar	5
Hwyliog.....	7
Cyflym a hawdd	7
Deniadol	9
Diogel	9
Cost.....	££

Defnyddir hidlyddion i gau strydoedd i geir, ond gall beiciau a cherddwyr fynd trwyddynt o hyd. Mae hyn yn gwneud lleoedd yn fwy dymunol ac yn atal pobl rhag gyrru trwyddynt.

Cyfeillgar i gerdded/beicio.....	6
Car-gyfeillgar	8
Hwyliog.....	2
Cyflym a hawdd	3
Deniadol.....	5
Diogel	7
Cost.....	£££

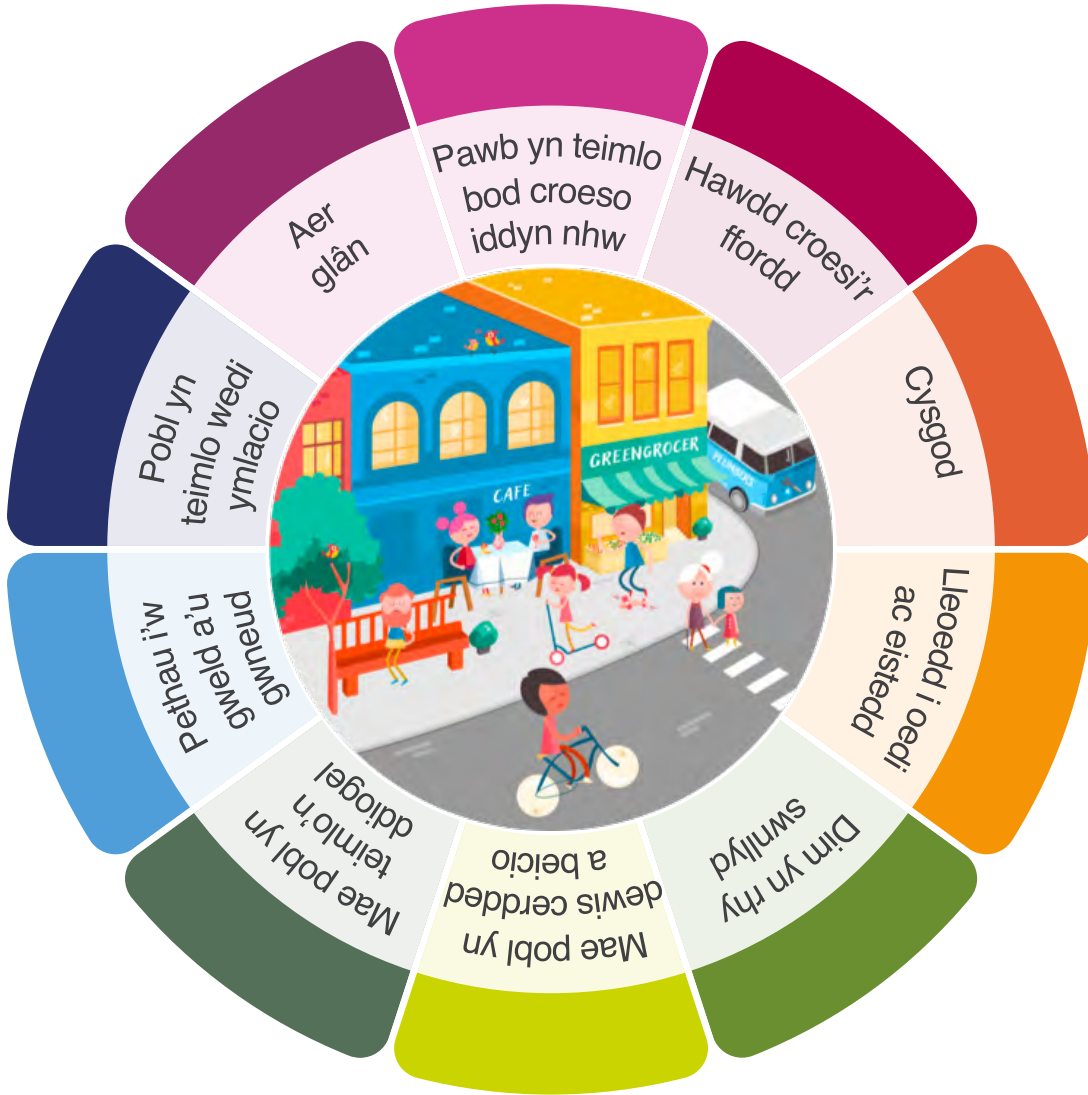
Mae'r rhain yn ei gwneud hi'n haws croesi'r ffordd oherwydd gellir stopio'n ddiogel yn y canol. Mae'n culhau'r lôn, sy'n arafu traffig. Fodd bynnag, gallai beicwyr gael eu gwasgu allan gan yrwyr.

Dangosydd stryd iach

Prif noddwr:

Ffynhonnell: Lucy Saunders. healthystreets.com

Gweithgaredd estynnol

Prif noddwr:

Edrychwch ar y strydoedd o amgylch eich ysgol a rhowch sgôr o 1 i 10 iddyn nhw.

Dangosydd stryd iach	Sgôr eich stryd chi (sgôr o 1 i 10)
Pawb yn teimlo bod croeso iddyn nhw	
Hawdd croesi'r ffordd	
Cysgod	
Lleoedd i oedi ac eistedd	
Dim yn rhy swllyd	
Mae pobl yn dewis cerdded a beicio	
Mae pobl yn teimlo'n ddiogel	
Pethau i'w gweld a'u gwneud	
Pobl yn teimlo wedi ymlacio	
Aer glân	

Dewch inni gael sgôr gyfartalog.

Adiwch eich rhifau at ei gilydd i gael cyfanswm:

Rhannwch y rhif hwnnw gyda 10:

Ar sail y dangosyddion strydoedd iach, pa gardiau trymps strydoedd fyddai'n gweithio orau yn y gymdogaeth o gwmpas eich ysgol?

Rhowch gynnig ar ddefnyddio'r cardiau trymps strydoedd i ddylunio eich cymdogaeth fel bod mwy o bobl yn gallu cerdded a beicio i'r ysgol.